

comentaris literaris

per Josep Palomero i José Miguel Segura

POESIES I PROSES VALENCIANES

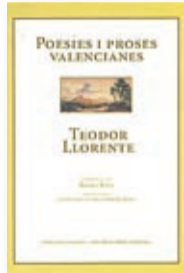
de Teodor Llorente

Edició: Rafael Roca

Editorial: Institució Alfons el Magnànim

València, 2016 | Pàgines 469

Literatura

Amb pròleg de Francesc Pérez Moragon i estudi introductori del professor Rafael Roca (UV), màxim especialista en l'obra de Llorente, es publica l'obra poètica completa del patriarca de la Renaixença valenciana, seguint

les pautes de l'edició de Guarner, de 1983, i l'edició crítica de l'Acadèmia Valenciana de la Llengua, del mateix Roca, de 2013.

En aquella ocasió, Llorente fou celebrat com a Escriptor de l'Any per l'AVL, circumstància que serví per a aclarir uns quants malentesos que pesaven sobre la seua figura i obra, gràcies sobretot al bon treball d'investigació de Roca. Cent cinc anys després de la seua mort, i havent-se superat una sèrie de tòpics negatius que tergiversaven la labor que va realitzar i que n'impedien una bona recepció, Llorente ha assolit, almenys per als valencians, la consideració de clàssic modern per la qualitat i oportunitat de la seua obra poètica. Al marge de la seua classe social, antivalenciana i castellanitzada, des de la seua posició preeminent en la societat de la Restauració, va concebre una Renaixença apolítica perquè considerà que era la millor manera d'evitar interferències que n'impediren la consolidació. JP

MANUAL DEL DEMAGOGO

de Raoul Frary

Sel·lecció, traducció i edició: Manuel Catalán

Editorial: Sequitur

Madrid, 2016 | Pàgines 67

Assaig

Amb una arrencada —algú sol·licita els consells de l'autor per triomfar com polític— que recorda al d'alguns articles de Larra - «Yo quiero ser cómico», etc.—, Raoul Frary (1842-1892), un intel·lectual francès que va viure els inicis del Nou Règim, aprofita aquesta estructura discursiva per —des de postulats ideològics clarament elitistes molt crítics amb els resultats sociopolítics de la Revolució Francesa— llançar una diatriba tenyida d'ironia contra el que està observant al seu voltant; una societat que s'ha limitat a substituir al rei absolut —Guillotina pel mig— per un nou sobirà: la voluntat popular, a la qual cal seguir adulant per obtenir els rèdits planificats per endavant.

Manual descarnat i directe, escrit per qui constata que la demagogia és una de les primeres corrupcions de la democràcia, les seves reflexions —més que políticament incorrectes de tan directes— succeeixen en aquesta estupenda selecció —traduïda, editada i prologada pel professor Miguel Catalán— segueixen avui vigents, donant de pensar el lec-

tor. Segons Frary: «el període electoral obliga tots els partits a lliurar-se a la demagogia», l'estratègia de «conduir per la carretera no a on ha d'anar sinó on desitja ser portat», encara que es tracti d'un camí sembrat d'afalacs de llauna, promeses interessades i altres estratagemes per seduir —una seducció intransitiva, que s'esgota en si mateixa sense conduir a res o, pitjor encara, a res bo— a l'opinió pública. Així s'entenen, per exemple, la carrera dels grans partits, campanya rere campanya, per guanyar-se l'vot de les capes socials de l'anomenat «centre», les polítiques sense matisos de la por, la identificació radical entre el di-

ferent i l'enemic, els patriotismes, les falses esperances i altres enganxifemes demagògiques d'un signe o d'un altre —denunciades immediatament, faltaria més, pels demagogs de signe contrari—. La paraula, segons Frary, que «allunya la popularitat demagògica, que allibera l'home i ridiculitza els candidats» —la vocació política inconfessable sol consistir en tenir un bon pas lluny de la veritat i de l'interès general— és «no». JMSR

LAS MILITANTES DEL POUM

de Cindy Coignard

Traducció: Cristina Simó-Nin i Maria Giráldez

Editorial: Laertes

Barcelona, 2017 | Pàgines 307

Història

La investigadora francesa Cindy Coignard s'ha especialitzat en la història del Partit Obrer d'Unificació Marxista (POUM) i, en concret, en tot allò que va caracteritzar el paper de la dona militant del partit. En aquest llibre

divulga, traduït per la néta d'Andreu Nin i Maria Giráldez, l'autora contextualitza el paper del POUM en els anys trenta i en la guerra civil, que va abocar als fatídics Fets de Maig de 1937, litigi que a Barcelona va provocar un enfrontament virulent entre els comunistes i els trotskistes.

Les qüestions que es plantegen en el llibre, doncs, es basen en aportacions orals i una documentació d'època àmpliament citada —les publicacions *La Batalla* i *L'Espurna*—, més altres obres d'alguns destacats ideòlegs del trotskisme —August Belbel o Joaquín Maurín—. Però el que interessa remarcar és la completa anàlisi que Coignard fa de la dona militant en relació amb la religió, la família, la maternitat, la sexualitat, la prostitució, i el seu paper com a miliciana, infermera, redactora de propaganda, mestra i companya. Amb els homes al front, les dones van poder ocupar l'espai públic. L'últim capítol està dedicat a l'exili i la clandestinitat. JP

destaquem...

Vides que pengen d'un fil en una realitat molt comuna

Alguns llibres passen sense pena ni glòria per la nostra retina. És difícil intentar explicar el per què. Potser el moment de la seua lectura no era l'indicat, o bé la història narrada o la seua forma no ens diu absolutament res. El seu rebuig no és frontal ni absolut, simplement passa a un pla marginal de la nostra memòria. Per contra, hi ha llibres l'impacte dels quals és immediat, llibres que, d'una manera o altra, poden marcar-te de per vida. Existeix, també, un altre grup que no sabia definir. Són llibres que en aparença poden resultar anodins, les trames dels quals semblen no dir-nos gran cosa, però en què, si ens aturem un instant i reflexionem sobre el que s'ha llegit, trobem imatges que si impacten i deixen empremta.

Mentre llegia *Alfa, Bravo, Charlie, Delta* (Sajalín), d'**Stephanie Vaughn**, tenia la sensació d'estar llegint una sèrie de relats correctes pel que fa al seu contingut i forma, la qual cosa ja és un regal avui

dia tenint en compte que algunes obres publicades són una broma pesada i fins i tot un atemptat contra el bon gust literari, però millor no entrar en aquest debat. Com deia, la seua lectura em semblava gratificant, encara que sense enlluernar-me. No obstant això, al final de cada relat havien fragments del que acabava de llegir que tornaven a mi, amb insistència. Era com una mena de anomenat.

Hi ha en aquests relats una cosa que t'impedeix desentendre d'ells. Les històries que Vaughn comparteix són històries protagonitzades per persones comunes però les vides de les quals sembla que es trobin en un estat d'alerta i inseguretats. Qualsevol detall, qualsevol acte, pot trencar la seua realitat. Un militar de conducta irreprotxable que per un «descuit» trunca la seua carrera i es veu convertit en propietari d'una ferreteria, un matrimoni jove que trenca la seua relació en una mudança, un jove innocent i de futur prometedor que perd tot

el sentit de la seua existència en participar en la guerra del Vietnam, una dona que s'embarassa quan li resulta perillós fer-ho, una dona malalta de càncer que prefereix ocultar-ho, un singular trio amorós contagiats de lladelles...

L'aparent senzillesa amb la qual Vaughn narra aquestes i altres històries el deixen a un amb la mosca darrera l'orella, ja que tot el que llegim penja d'un fil. Les vides d'aquests personatges penja d'un fil, i això és el que sorprèn, el que no deixa de voletejar per la teua ment. Això, i fragments d'una lucidesa i originalitat extraordinària com el que podem llegir gairebé a l'inici del seu relat «La arquitectura de Califòrnia»: «I si ha mentit és perquè les paraules són com ous, dels que poden sortir criatures amb vida pròpia com els coloms, les perdius i els oriols de plomes grogues, que canten dolces melodies; però també dels falcons, les àguiles i els còndors, que s'acosten als ossos per arrencar-los la carn». Una sorpresa meravellosa. Llàstima que sigui l'únic llibre publicat d'aquesta autora que encara no sé molt bé com definir però que resulta fascinant. ≡

Eric Gras

ALFA, BRAVO, CHARLIE, DELTA

d'**Stephanie Vaughn**

Traducció: Ana Crespo

Editorial: Sajalín

Barcelona, 2017 | Pàgines 184